

## ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ

της 19ης Μαρτίου 2002 (1)

«Παράβαση κράτους μέλους - Μη προσχώρηση εμπροθέσμως στη Σύμβαση της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων (Πράξη των Παρισίων της 24ης Ιουλίου 1971) - Παράβαση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το άρθρο 228, παράγραφος 7, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρο 300, παράγραφος 7, ΕΚ), σε συνδυασμό με το άρθρο 5 του πρωτοκόλλου XXVIII της Συμφωνίας ΕΟΧ»

Στην υπόθεση C-13/00,

**Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων**, εκπροσωπούμενη από την K. Banks και τον M. Desantes, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

**Ιρλανδίας**, εκπροσωπούμενης αρχικώς από τον M. A. Buckley και στη συνέχεια από τον D. J. O'Hagan, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

καθής,  
υποστηριζόμενη από το

**Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας**, εκπροσωπούμενο από την G. Amodeo, επικουρούμενη από τον M. Hoskins, barrister, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβαίνον,  
που έχει ως αντικείμενο να αναγνωριστεί ότι η Ιρλανδία, παραλείποντας να προσχωρήσει πριν από την 1η Ιανουαρίου 1995 στη Σύμβαση της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων (Πράξη των Παρισίων της 24ης Ιουλίου 1971), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 228, παράγραφος 7, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρου 300, παράγραφος 7, ΕΚ) και του άρθρου 5 του πρωτοκόλλου XXVIII της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο της 2ας Μα.ου 1992 (ΕΕ 1994, L 1, σ. 3),

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ,

συγκείμενο από τους G. C. Rodríguez Iglesias, Πρόεδρο, P. Jann, F. Macken, N. Colneric, και S. von Bahr, προέδρους τμήματος, C. Gulmann, D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet (εισηγητή), M. Wathelet, R. Schintgen, B. Σκουρή, J. N. Cunha Rodrigues και C. W. A. Timmermans, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: J. Mischo

γραμματέας: R. Grass

έχοντας υπόψη την έκθεση του εισηγητή δικαστή,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 27ης Νοεμβρίου 2001,

εκδίδει την ακόλουθη

### **Απόφαση**

1.

Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 14 Ιανουαρίου 2000, η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων άσκησε, δυνάμει του άρθρου 226 ΕΚ, προσφυγή με την οποία ζητεί να αναγνωριστεί ότι η Ιρλανδία, παραλείποντας να προσχωρήσει πριν από την 1η Ιανουαρίου 1995 στη Σύμβαση της Βέρνης για τηνπροστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων (Πράξη των Παρισίων της 24ης Ιουλίου 1971, στο εξής: Σύμβαση της Βέρνης), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 228, παράγραφος 7, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρου 300, παράγραφος 7, ΕΚ) και του άρθρου 5 του πρωτοκόλλου XXVIII της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο της 2ας Μα.ου 1992 (ΕΕ 1994, L 1, σ. 3, στο εξής: Συμφωνία ΕΟΧ).

2.

Με υπόμνημα παρεμβάσεως υπέρ της Ιρλανδίας, το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας υποστηρίζει ότι ο μικτός χαρακτήρας της Συμφωνίας ΕΟΧ έχει ως συνέπεια ότι το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να επιληφθεί της προσφυγής παρά μόνο για περιπτώσεις που έχουν αποτελέσει αντικείμενο μέτρων εναρμονίσεως σε κοινοτικό επίπεδο, πράγμα που δεν συμβαίνει με το θέμα της πνευματικής ιδιοκτησίας. Επομένως, κατά το Ηνωμένο Βασίλειο, η Σύμβαση της Βέρνης είναι σύμβαση διεθνούς δικαίου που εμπίπτει στην αρμοδιότητα των κρατών μελών και η εφαρμογή της δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ελέγχου εκ μέρους του Δικαστηρίου.

### **Επί του παραδεκτού των αιτημάτων του δικογράφου παρεμβάσεως του Ηνωμένου Βασιλείου**

3.

Κατά το άρθρο 37 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, η παρέμβαση έχει ως αντικείμενο μόνον την υποστήριξη των αιτημάτων του ενός των διαδίκων.

4.

Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το Ηνωμένο Βασίλειο ζητεί από το Δικαστήριο να αποφανθεί ότι είναι αναρμόδιο να εκδικάσει τη διαφορά και συνεπώς να απορρίψει την προσφυγή της Επιτροπής. Ωστόσο, η Ιρλανδία αναγνωρίζει την παράλειψη και ζητεί απλώς από το Δικαστήριο να αναστείλει την υπόθεση εν αναμονή τροποποίησης της νομοθεσίας της.

5.

Οι παρεμβαίνοντες δεν νομιμοποιούνται να προβάλουν ένσταση απαραδέκτου η οποία δεν διατυπώνεται με τα υπομνήματα του καθού (βλ. αποφάσεις της 24ης Μαρτίου 1993, C-313/90, CIRFS κ.λπ. κατά Επιτροπής,

Συλλογή 1993, σ. Ι-1125, σκέψεις 21 και 22, και της 15ης Ιουνίου 1993, C-225/91, Matra κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. Ι-3203, σκέψεις 11 και 12).

6.

Επειδή το Ηνωμένο Βασίλειο αμφισβητεί απλώς την αρμοδιότητα του Δικαστηρίου προς εκδίκαση της διαφοράς, έπεται ότι τα αιτήματα που υποβλήθηκαν με το υπόμνημα παρεμβάσεως είναι απαράδεκτα.

### **Επί της παραβάσεως**

7.

Κατά το άρθρο 5 του πρωτοκόλλου XXVIII της Συμφωνίας ΕΟΧ, τα συμβαλλόμενα μέρη ανέλαβαν την υποχρέωση να προσχωρήσουν στη Σύμβαση της Βέρνης προ της 1ης Ιανουαρίου 1995. Δεδομένου ότι η Ιρλανδία είναι συμβαλλόμενο μέρος στη Συμφωνία ΕΟΧ, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 1994, όφειλε να είχε συμμορφωθεί στις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη συμφωνία αυτή, όπως είναι η προσχώρηση στη Σύμβαση της Βέρνης.

8.

Επειδή η Ιρλανδία δεν τήρησε την υποχρέωση αυτή εμπροθέσμως, η Επιτροπή τής απηύθυνε έγγραφο οχλήσεως στις 15 Απριλίου 1998.

9.

Η Ιρλανδία απάντησε, με επιστολή αποσταλείσα τον Μάιο του 1998, ότι καταρτιζόταν σχέδιο νόμου για τον εκσυγχρονισμό των διατάξεων που αφορούν το δικαίωμα του δημιουργού με το οποίο θα καθίστατο δυνατή η κύρωση της Συνθήκης της Βέρνης.

10.

Διαπιστώνοντας ότι η Ιρλανδία δεν είχε ακόμη κυρώσει τη Σύμβαση της Βέρνης, η Επιτροπή τής απηύθυνε, στις 17 Δεκεμβρίου 1998, αιτιολογημένη γνώμη, καλώντας την να συμμορφωθεί εντός διμήνου.

11.

Με το από 15 Φεβρουαρίου 1999 έγγραφο απαντήσεως, η Ιρλανδία αναγνώρισε την υποχρέωσή της να προσχωρήσει στη Σύμβαση της Βέρνης. Πληροφόρησε την Επιτροπή ότι το σχέδιο νόμου που αφορά τα πνευματικά δικαιώματα βρισκόταν σε προχωρημένο στάδιο ελέγχου από το Κοινοβούλιο και επρόκειτο να ψηφιστεί το αργότερο στα τέλη του 1999.

12.

Για τον λόγο αυτό η Ιρλανδία ζητεί με το υπόμνημα αντικρούσεως από το Δικαστήριο εξάμηνη συμπληρωματική προθεσμία προκειμένου να καταστεί δυνατή η ψήφιση του εν λόγω νομοσχεδίου και η παρουσίασή του στην Επιτροπή, ευελπιστώντας ότι η Επιτροπή θα παραιτηθεί από τη δίκη.

13.

Επειδή η προσφυγή λόγω παραβάσεως δεν δύναται να έχει άλλο αντικείμενο πέραν της μη τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από το κοινοτικό δίκαιο, πρέπει, κατά συνέπεια, να εξετάσει το Δικαστήριο, προτού αποφανθεί επί του υποστατού της παραβάσεως, αν οι υποχρεώσεις που υπέχει η Ιρλανδία και οι οποίες αποτελούν το αντικείμενο της προσφυγής απορρέουν από το κοινοτικό δίκαιο.

14.

Το Δικαστήριο έχει κρίνει ότι οι μικτές συμφωνίες που συνάπτει η Κοινότητα, τα κράτη μέλη της και τρίτες χώρες έχουν την ίδια θέση στην κοινοτική έννομη τάξη με τις αμιγώς κοινοτικές συμφωνίες, καθόσον πρόκειται για διατάξεις που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της Κοινότητας (βλ., υπό την

έννοια αυτή, απόφαση της 30ής Σεπτεμβρίου 1987, 12/86, Demirel, Συλλογή 1987, σ. 3719, σκέψη 9).

15.

Το Δικαστήριο συνήγαγε από τα ανωτέρω ότι τα κράτη μέλη, διασφαλίζοντας την τήρηση των δεσμεύσεων που πηγάζουν από συμφωνία που έχουν συνάψει τα κοινοτικά όργανα, εκπληρώνουν, στο πλαίσιο της κοινοτικής τάξεως, υποχρέωση έναντι της Κοινότητας, η οποία έχει αναλάβει την ευθύνη για την ορθή εκτέλεση της συμφωνίας (προαναφερθείσα απόφαση Demirel, σκέψη 11).

16.

Εν προκειμένω, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι οι διατάξεις της Συμβάσεως της Βέρνης καλύπτουν έναν τομέα που εμπίπτει κατά μεγάλο μέρος στην κοινοτική αρμοδιότητα.

17.

Η προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων, αντικείμενο της Συμβάσεως της Βέρνης, ρυθμίζεται πράγματι πολύ εκτεταμένα από την κοινοτική νομοθεσία για εξαιρετικά ποικίλα θέματα, όπως η νομική προστασία των προγραμμάτων για υπολογιστές, το δικαίωμα ενοικιάσεως και δανεισμού στον τομέα της πνευματικής ιδιοκτησίας, η προστασία του δικαιώματος του δημιουργού που έχει εφαρμογή στη ραδιοφωνική μετάδοση μέσω δορυφόρου και στην καλωδιακή αναμετάδοση, η νομική προστασία των δεδομένων ή επίσης η διάρκεια της προστασίας του δικαιώματος του δημιουργού και ορισμένων συγγενών δικαιωμάτων.

18.

Εξάλλου, το Δικαστήριο αποφάνθηκε με άλλη ευκαιρία ότι το δικαίωμα του δημιουργού και τα συγγενή δικαιώματα εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της Συνθήκης (απόφαση της 20ής Οκτωβρίου 1993, C-92/92 και C-326/92, Phil Collins κ.λπ., Συλλογή 1993, σ. I-5145, σκέψη 28).

19.

Η Σύμβαση της Βέρνης δημιουργεί έτσι δικαιώματα και υποχρεώσεις σε τομείς που καλύπτει η κοινοτική νομοθεσία. Υπό τις συνθήκες αυτές, υπάρχει κοινοτικό συμφέρον να προσχωρήσουν στη σύμβαση αυτή όλα τα συμβαλλόμενα μέρη στη Συμφωνία ΕΟΧ.

20.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η απαίτηση προσχωρήσεως στην εν λόγω σύμβαση που επιβάλλει το άρθρο 5 του Πρωτοκόλλου XXVIII της Συμφωνίας ΕΟΧ στα συμβαλλόμενα μέρη, εφόσον περιλαμβάνεται σε μικτή συμφωνία που συνήψαν η Κοινότητα και τα κράτη μέλη και αφορά έναν τομέα που καλύπτει ευρέως η Συνθήκη, εντάσσεται στο κοινοτικό πλαίσιο. Συνεπώς, η Επιτροπή είναι αρμόδια να εποπτεύει την τήρησή της υπό τον έλεγχο του Δικαστηρίου.

21.

...σον αφορά το υποστατό της παραβάσεως, κατά πάγια νομολογία, η ύπαρξη παραβάσεως πρέπει να εκτιμάται μόνο σε σχέση με την κατάσταση όπως αυτή παρουσιαζόταν κατά τη λήξη της προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη (βλ., ιδίως, απόφαση της 15ης Μαρτίου 2001, C-147/00, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2001 σ. I-2387, σκέψη 26). Εξάλλου, ένα κράτος μέλος δεν μπορεί να επικαλεστεί διατάξεις, πρακτικές ή καταστάσεις της εσωτερικής έννομης τάξεώς του για να δικαιολογήσει τη μη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από το κοινοτικό δίκαιο.

22.

.τσι, δεδομένου ότι δεν αμφισβητείται ότι η Ιρλανδία δεν προσχώρησε, όπως απαιτούσε η Συμφωνία ΕΟΧ, στη Σύμβαση της Βέρνης εντός της προθεσμίας που τάχθηκε με την αιτιολογημένη γνώμη, η προσφυγή λόγω παραβάσεως είναι βάσιμη.

23.

Κατά συνέπεια, η Ιρλανδία, παραλείποντας να προσχωρήσει πριν από την 1η Ιανουαρίου 1995 στη Σύμβαση της Βέρνης, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 228, παράγραφος 7, της Συνθήκης και του άρθρου 5 του πρωτοκόλλου XXVIII της Συμφωνίας ΕΟΧ.

#### **Επί των δικαστικών εξόδων**

24.

Κατά το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, αν υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα η Ιρλανδία, η οποία και ηττήθηκε, πρέπει αυτή να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα. Το Ηνωμένο Βασίλειο φέρει τα δικαστικά του έξοδα κατ' εφαρμογή του άρθρου 69, παράγραφος 4, του εν λόγω κανονισμού.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ

αποφασίζει:

**1) Απορρίπτει τα αιτήματα του υπομνήματος παρεμβάσεως του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας.**

**2) Η Ιρλανδία, παραλείποντας να προσχωρήσει πριν από την 1η Ιανουαρίου 1995 στη Σύμβαση της Βέρνης για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων (Πράξη των Παρισίων της 24ης Ιουλίου 1971), παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από τις συνδυασμένες διατάξεις του άρθρου 228, παράγραφος 7, της Συνθήκης ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποίησης, άρθρου 300, παράγραφος 7, ΕΚ) και του άρθρου 5 του πρωτοκόλλου XXVIII της Συμφωνίας για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο της 2ας Μα.ου 1992.**

**3) Καταδικάζει την Ιρλανδία στα δικαστικά έξοδα.**

**4) Το Ηνωμένο Βασίλειο της Μεγάλης Βρετανίας και Βόρειας Ιρλανδίας φέρει τα δικαστικά του έξοδα.**

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 19 Μαρτίου 2002.

Ο Γραμματέας Ο Πρόεδρος